

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO DRUŽINU

„Dej každému dni příležitost, aby se mohl stát tím nejkrásnějším dnem v tvém životě“ (M. Twain)

OBSAH ŠVP

1. Identifikační údaje ŠD.
2. Obecná charakteristika.
3. Organizace činností ve školní družině.
4. Výchovně vzdělávací obsah.
5. Délka a časový plán zájmového vzdělávání.
6. Filozofie a vize školní družiny.
7. Roční plán školní družiny.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠD

Školní vzdělávací program Školní družiny Základní školy Chýně

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola Chýně, okres Praha – západ
Ulice, č.p., č. o.: Bolzanova 800 PSČ, město: 253 03, Chýně,
Jméno ředitele: Mgr. Jaroslav Novák

Kontakty: + 420 603 276 273 reditel@zschyne.cz

+ 420 775 582 810 hospodarka@zschyne.cz

Kontakt na vedoucí vychovatelku ŠD
Ing. Simona Pospíšilová: tel.:702155417
e-mail: pospisilova.simona@zschyne.cz

IZO: 000241296

IČO: 70989559

RED-IZO: 600053156

Zřizovatel školy:

Název: OÚ Chýně

Adresa: Hlavní 200, Chýně, 253 03

Platnost dokumentu od: 2. 9. 2024

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Školní družina (ŠD) je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina realizuje výchovu, vzdělávání a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit v oblasti vzdělávací, odpočinkové, relaxační a zájmové činnosti. Práce školní družiny je samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

2.1. Přijímání účastníků do ŠD

Do ŠD může být účastník (dále žák) přihlášen na základě přihlášky, o přijetí rozhoduje ředitel školy. Při nástupu žáka do ŠD vyplní rodiče přihlášku k zájmovému vzdělávání, na které uvedou důležité informace pro vychovatelku. Na písemnou žádost rodičů o vyřazení může žák ukončit docházku během celého školního roku.

2.2. Materiální a ekonomické podmínky

ŠD je součástí ZŠ a je umístěna ve výukových třídách, které jsou vybaveny pro odpolední činnosti ŠD. Třídy jsou prostorné, světlé a útulné. Je zde vytvořen koutek, který se využívá především k odpočinku a relaxaci. Ve ŠD je dostatek her a hraček i dalších pomůcek pro zájmové činnosti. Během roku jsou potřeby k jednotlivým činnostem průběžně dokupovány. K dispozici jsou interaktivní tabule. Výzdoba je často aktualizována podle programových bloků. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s hrami, hračkami, sportovním náčiním a jinými pomůckami.

Pro pohybové aktivity lze využívat i tělocvičnu. Pro pobyt venku je k dispozici školní hřiště se sportovním areálem a dětskými prolézačkami. V budově školy je možné využívat kuchyňku, ateliér, knihovnu, aulu.

2.3. Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou soustavně poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Podmínky a bezpečnostní opatření

- za bezpečnost žáků je zodpovědná vychovatelka, které byli žáci svěřeni, a to po celou dobu její pracovní doby
- žáci jsou vychovatelce předány učitelkou, která s nimi ukončila dopolední vyučování
- žáci, kteří odcházejí v průběhu pobytu v ŠD na mimoškolní kroužek, musí být vyzvednuti a opět předáni osobou, která kroužek vede a po celou dobu trvání kroužku za žáky přebírá zodpovědnost
- předávání žáků mezi vychovatelkami probíhá prostřednictvím čipového systému Bellhop
- pokud žák svévolně opustí budovu školy – ŠD, jedná se o hrubé porušení řádu ŠD a vychovatelka za něj nemá zodpovědnost

Pobyt mimo budovu školy

- na začátku školního roku a před každou akcí, seznamuje vychovatelka žáky s pravidly bezpečného chování ve škole, na ulici, v dopravě a dopravních prostředcích (zápis o provedeném poučení)
- vychovatelka sleduje žáky při hrách, zajišťuje dozor při všech činnostech a předem (zvláště při pobytu venku) jim vymezí prostor pro volný pohyb
- žáci se nesmí bez dovolení vzdálit z vymezeného prostoru

Opatření při úrazu

- vychovatelka poskytne potřebnou první pomoc
- informuje o úrazu rodiče, při závažnější situaci telefonicky informuje rodiče bezodkladně
- každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů
- o úrazech, které si vyžádaly ošetření lékaře je vychovatelkou vyplněn protokol o úrazu

2.4. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními potřebami úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, výchovným poradcem a rodiči, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Integrovaní žáci jsou začleňováni do organizačních jednotek a aktivit v oblasti zájmového vzdělávání. Pro nadané žáky je možnost vytvářet přiměřené aktivity, a to v oblastech rozumových, pohybových, ale i uměleckých. Specifika jsou zohledněna nejen při výběru činností, ale i při motivaci a hodnocení.

3. ORGANIZACE ČINNOSTÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

3.1. Provoz a skladba

ŠD je v provozu ráno od 7.00 do 7.55 hod. (příchod do ranní družiny do 7.45 hod) a odpoledne od 12.05 hod. do 17.00 hod.

V době od 14.00 hod. – 15.00 hod. jsou žáci zaměstnáni činnostmi dle týdenního plánu každého oddělení, v případě příznivého počasí pobývají žáci mimo budovu ŠD. V tuto dobu nejsou žáci vydáváni rodičům v zájmu plynulého průběhu činností žáků jednotlivých oddělení. Každý čtvrtek v době od 14.00 hod. do 16.00 hod. probíhají společné aktivity napříč všemi odděleními ŠD.

Režim dne je společný pro všechny žáky, je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Organizaci činností lze v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reagovat i na neplánované situace. Důraz je kladen na odpočinkové a rekreační činnosti. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo spontánní činnosti. Snahou je pobývat co nejdelší čas venku. Aktivity jsou přizpůsobeny s ohledem na věk dětí.

4. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH

4.1. Konkrétní cíle výchovy a vzdělávání

- prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí
- rozvíjet osobnost žáka
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- učit žáky osvojovat si základy slušného chování při stolování
- učit komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- učit se předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech
- utvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit svět kolem nás
- nabízet různorodé činnosti, pohybové aktivity s individuálním přístupem k jednotlivým žákům
- vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinami dětí

4.2. Výchovně vzdělávací oblasti

Výchovně vzdělávací oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a jsou aplikovány na druhy činností odehrávající se ve školní družině.

Člověk a jeho svět

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, popř. jejich návštěvy (knihovna, Obecní úřad atd., klub seniorů), orientace v prostoru a čase (besedy o městě kde žijeme), bezpečnost na cestě do školy, na vycházkách, dopravní výchova.

Člověk a společnost

Osvojování zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace, stolování, prevence šikany, zařazování prvků mediální výchovy.

Člověk a příroda

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě, využívání encyklopedií, péče o pokojové květiny, ekologická výchova, ochrana přírody.

Člověk, umění a kultura

Kultura chování, stolování, oblékání, rozvoj poznání, vnímání a prožívání krásy v denním životě, v přírodě, ve společenském a pracovním prostředí, v chování a jednání lidí, umělecké tvorbě.

Člověk a zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví, nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění (besedy a praktická cvičení), plavání, nové pohybové hry v místnosti, na hřišti a v terénu, relaxační cvičení, dodržování pitného režimu, otužování, znalost důležitých telefonních čísel, záchranné služby, hasičů a policie.

Člověk a práce

Návyky sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s drobným materiálem, příprava na vyučování, individuální a skupinová práce, dokončení započatých činností

4.3. Formy a metody práce

Pravidelné výchovně, vzdělávací a zájmové činnosti

- činnost přihlášených žáků dle programu ŠD
- zájmové kroužky
- výtvarná a pracovní činnost
- sportovní aktivity
- dramatická a hudební výchova

Příležitostná výchovně, vzdělávací, zájmové, tematické a rekreační činnosti

- výlety, besedy, výstavy, exkurze, besídky, divadelní představení, sportovní akce

Spontánní činnosti

- ranní klidové hry
- odpolední činnosti
- pobyt venku

4.4. Klíčové kompetence

Činnosti ve školní družině vedou ke komplexnímu působení, navazují na práci školy. V rámci své činnosti vychovatel/ky úzce spolupracují s třídním učitelem a podporují osvojení klíčových kompetencí uvedených ve školním vzdělávacím programu následujícími činnostmi.

Kompetence k učení

- vedou žáky k hodnocení svých výkonů
- podporují vzájemné učení a zapojení starších spolužáků
- motivují k dokončení započaté práce

Kompetence k řešení problémů

- zdůrazňují, že vyhýbáním se problémům nevede k cíli
- rozlišují správná a chybná rozhodnutí
- řešení vzniklých problémů okamžitě společně s žáky
- využívají hry na podporu logického myšlení žáků
- vedou žáky k zodpovědnosti za své činy a svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- podporují všestrannou komunikaci mezi žáky při všech činnostech, dbají na zapojení i méně průbojných žáků
- kladou důraz na kulturu řeči a kultivovaného projevu
- vedou žáky ke komunikaci s vrstevníky a dospělými

Kompetence personální a sociální

- vedou žáky k samostatnosti při sebeobslužných činnostech
- aktivně žáky zapojují do chodu a běžné údržby ŠD
- umožňují žákům samostatně prezentovat výsledky své práce
- s žáky spolupracují na tvorbě pravidel
- podporují přátelské vztahy žáků
- připravují skupinové práce, tak aby žáci spolupracovali a všechny se podíleli na výsledku
- vedou žáky rozpoznávat jednání, které vede k šikaně, xenofobii a rasismu řízenými diskusemi a společným rozborem běžných situací v ŠD

Kompetence občanské a pracovní

- oceňují jednání fair play při sportovních a jiných aktivitách
- vedou žáky k dodržování pravidel
- dbají na šetrné zacházení s vybavením a zařízením ŠD, udržování pořádku ve třídách a dalších prostorách
- pomáhají žákům orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času.
- nabízí různé zájmové činnosti
- vedou žáky k tomu, aby uměly říct NE nevhodným nabídkám na využití volného času
- rozvíjejí zájmy žáků v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

5. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 ti měsíců-po dobu trvání školního roku. Po dobu podzimních, vánočních, pololetních a jarních prázdnin se po dohodě se zřizovatelem školy činnost ŠD přerušuje. Pravidla, podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.

Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Žáci přicházejí průběžně. Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu. Rekreační činnosti vedou k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně. Příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby, besed aj. Žáci si mohou individuálně psát domácí úkoly. Kroužky jsou realizovány v době školní družiny. Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů-přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd ve školní jídelně apod. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

6. FILOZOFIE A VIZE ŠKOLNÍ DRUŽINY

„Školní družina je mezistupněm mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Žáci získají mnoho zkušeností, jak umět smysluplně trávit volný čas“

- ŠD není pouhou službou hlídání žáků
- podněcuje žáky k výběru činností dle vlastního uvážení
- nabízí pestrou náplň volnočasových aktivit přizpůsobených věku žáků
- podporuje individuální potřeby a vytváří pocit bezpečí
- podněcuje zájem žáků s ohledem na jejich potřeby a věk

8. ROČNÍ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY

Filozofií náplně činností školní družiny pro školní rok 2024-2025 je zejména naplňovat ŠVP. Roční téma školní družiny je pro každý nový školní rok jiné. Pro tento rok se nese v dobrodružné cestě za poznáním.

Celoroční plán je sestaven podle kalendářních měsíců, do deseti oblastí. Každá oblast nese název, který obecně naznačuje, čemu se konkrétní měsíc nejvíce věnuje.

Září probíhá jako úvod do začátku školního družinového roku (zážitky z prázdnin, pravidla ve školní družině) a červen uzavírá školní rok (zhodnocení, ukončení a příprava na prázdniny). Oddělení jednotlivých družin nesou názvy svého oddělení podle znamení zvěrokruhu: Vodnáři, Ryby, Berani, Býci, Blíženci, Raci, Lvi, Váhy a Střelci. Cílem celoroční práce s dětmi, je vedení dětí k samostatnosti, ale i k týmové spolupráci.

Přehled týdenních náplní činností jsou k nahlédnutí na webu školy „Školní družina“.

Aktivity jednotlivých oddělení prezentujeme především v odděleních jednotlivých družin a pravidelně měníme výstavu dle aktivity žáků. Na konci každého měsíce vytváříme písemné, ale i obrázkové shrnutí, které je vystaveno na nástěnce před hlavním vchodem do budovy školy Bolzanova. Na oknech v prostorách auly pořádáme občasné výstavy jednotlivých oddělení.

Každý den se snažíme o pobyt venku s žáky za příznivého počasí i delší dobu (od 13.00 – 17:00) a nejen v areálu školy. Mimo areál školy chodíme pouze v době od 14.00 – 15.00 a nově i každé čtvrtky od 14:00-16:00. Navštěvujeme park Višňovku, který je cca 5 minut chůzí vzdálený od školy, hřiště, které je nově postavené hned za školou a lanové centrum, které je vzdálené cca

15 minut chůzí od budovy školy v lesoparku. Pokud nejsou příznivé podmínky k hrám na hřištích, procházíme se s žáky v obci, pozorujeme změny v přírodě....

Baví nás žákům naplánovat i společné aktivity napříč všemi odděleními, které probíhají pravidelně každé čtvrtky (turnaje, bojovky, stezky, představení, dílničky), ale i akce, s které se pořádají v budově školy (např. Mobilní planetárium, interaktivní eko divadlo, břichomluvec Matýsek, bublinková show, divadelní představení, aj.). Realizujeme i výlety, které probíhají i jiné dny v týdnu, vzhledem k vysokému počtu dětí v družinách (např. vánoční Čechova stodola, velikonoční alchymistická dílna, hrad Krakovec). Tradičně na konci školního roku s žáky navštěvujeme zábavné centrum Toboga. Individuálně využíváme kuchyňku a halu. Společné aktivity v hale probíhají pravidelně poslední pátky v měsíci v době od 14:00-15:00.

Září – měsíc etikety

- Seznámení s novým prostředím a kamarády.
- Pravidla v družině.
- Bezpečný pobyt nejen v družině.
- Vysvětlení celoročního tématu.
- Páteční využívání haly (14:00-15:00).

Říjen – měsíc moderní technologie

- Výroba lucerniček na Svatomartinský průvod.
- 3.10. Papoušci a jejich svět 14:00-16:00 (v aule).
- 24.10. Světový den pro rozvoj informací.
- 28.-30.10. Podzimní prázdniny.
- Vaření – individuální v rámci oddělení.
- Páteční využívání haly (14:00-15:00).

Listopad – měsíc hudby

- Podzim, barvy podzimu.
- 11.11. Svatomartinský průvod.
- 25., 26. a 27.11. výlety do Čechovy stodoly 14:00-19:00 (Čert a Mikuláš, vánoční tradice, výroba vánočních dekorací).
- Vaření-individuálně v rámci oddělení.
- Páteční využívání haly (14:00-15:00).

Prosinec – měsíc tradic

- Čert a Mikuláš, tradice Vánoc.
- Výzdoba oddělení vánočními výrobky.
- 5.12. Mikuláš.
- 12.12. Bublinková show 14-16:00 (v aule).
- 23.12.-3.1. Vánoční prázdniny.
- Vaření-individuální v rámci oddělení.
- Páteční využití haly 14:00-15:00.

Leden – měsíc povolání

- Zimní výtvarné techniky.
- Tři králové.
- 16.1. Mobilní planetárium 14-16:00 (v aule).
- 30-31.1. Pololetní prázdniny.
- Vaření – individuální v rámci oddělení.
- Páteční využití haly 14:00-15:00.

Únor-měsíc sportu

- Zimní sporty, radovánky.
- Výroba masek.
- 14.2. Olympijské hry v družině.
- 24.2.-2.3. Jarní prázdniny.
- Vaření-individuální v rámci oddělení.
- Páteční využití haly 14.00-15.00.

Březen-měsíc kultury

- Jarní rovnodennost, první jarní den.
- Masopust.
- Výroba velikonočních výrobků.
- 27. 3. Divadlo myšky Elišky 14-16:00 (v aule).
- 27.3. Světový den divadla.
- Vaření-individuální v rámci oddělení.
- Páteční využití haly 14.00-15.00.

Duben-měsíc zdraví

- 7.4. Světový den zdraví.
- 12.4. Prodej velikonočních výrobků (Obecní trhy-sobota).
- 14.,15.,16.4. Výlety Alchymie 14-19:00.
- 17.-21.4. Velikonoční prázdniny.
- 25.4. Čarodějnické odpoledne.
- Vaření-individuální v rámci oddělení.
- Páteční využití haly 14.00-15.00

Květen – měsíc cestování

- Sázíme, pěstujeme – spojení se zemí.
- 1.5. a 8.5. Státní svátek.
- 5., 6., 7.5. Krakovec – výlet „Ať žijí duchové“.
- 2.5. a 9.5. Ředitelské volno.
- 22.5. Den otevřených dveří pro rodiče.
- 29.5. Dětský den – Bublínkový den 14-17:00 (v areálu školy).
- Vaření-individuální v rámci oddělení.
- Páteční využití haly 14.00-15.00.

Červen – měsíc životního prostředí

- Úklid třídy, třídění hraček a pomůcek.
- Zhodnocení celého školního roku.
- Uklid'me svět.
- 5.6. Světový den životního prostředí.
- 5.6.a 12.6. Eko divadlo s aktivitami (v aule).
- 19.6. Toboga – zábavné herní centrum (Zličín).
- 30.6. Ředitelské volno.
- Vaření-individuální v rámci oddělení.
- Páteční využití haly 14.00-15.00.